

AKADEMSKI GLAS

INFORMATIVNO STROKOVNI LIST

Izhaja vsak teden. — Mesečna naročnina za akademike 5 Din, za vse druge 6 Din. Za inozemstvo 10 Din. Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 16. — Ček. račun: Ljubljana štev. 16.465.

Naš 1. december

Nj. Vel. kralj Aleksander I., pokrovitelj slovenske univerze.

Pred petnajstimi leti je bil dovršen zgodovinski akt ujedinitja, v katerega se je izkristaliziralo v poglavitnih smereh enotno politično teženje jugoslovanskega naroda. Četudi so bila ta teženja globoko moralno-etična, vendar so ostala skozi in skozi politična, v čimer je njih naravno poslanstvo. Iz naravnih narodnostnih pravic izhajajoče politične realizacije morejo postati šele neka osnova spontanega nadaljnjega razvoja v nepolitičnih smereh. Da se to dogaja po strogih zakonitostih neke višje etnične morale, postaja vedno jasneje.

Jugoslovanski narodi so živeli do ujedinitja med sabo izolirani v treh različnih svetovih. Orijent in zapadna Evropa sta si delila in v dolgih stoletjih kulturno, versko in miselno asimilirala slovanske dežele na jugu. V zapadno-evropski interesni sferi pa sta se končno izoblikovali dve izrazito ločeni tendenci, madžarska in avstrijska.

Kulturni in miselni asimilaciji ni sledila tudi etnična; zanj so bila vsa zgodovinska dejstva preslabotna, tako da niti v stoletjih niso načela trdnih narodnostnih osnov. Njih odpornost je elementarna, primarna. V tem oziru je etnos nekaj absolutnega, čimur se koordinira sistem potreb, zahtev in pravic, ki jih označujemo kot **svete** in **nedotakljive**.

Nekje v globini primitivne duše ukročene živali se ob kriku njene divje sestre zbudi davna preteklost. Vsiljena kultura zatira v živali naravo. Toda zvezala in izpodrezala ji je le peroti in jo je potisnila v podzavestne globine, kjer čaka vstajenja. Tudi narod ima svojo naravo — **svojo dušo**, tudi narod v temnih dneh potisne v podzavest svoje svetinje in umolkne v svojih zahtevah, toda nikdar za vedno. To je jedro čudovite pravljice o kralju Matjažu, pravljice za deco in starce.

V tej luči vidimo, da so bila naša stremljenja in zahteve po ujedinitju več kakor spretne politične mahinacije, da so bila uresničen klic iz podzavestnih globin narodove duše.

V ujedinitju vidimo nujnost zgodovinskega procesa, neizogiben člen v razvojni verigi, v kateri je vse globoko motivirano. Naglasiti pa moramo, da nas loči od ujedinitja že doba, ki dovoljuje za objektivno presojanje potrebno oddaljenost in omogoča resnejše poglede nazaj. Sproščanje silnih energij, ki ga predstavlja osvobodjenje, se je oblikovalo v mogočne zagone in se izživilo v raznih ekstremalnih nihanjih. To je neizprosni dinamični zakon življenja, bodi nacionalnega, državnega, kulturnega — vsakega.

Danes že moremo zavzeti neko stališče do preteklosti. Ne samo moremo, temveč **moramo**. Le tako bomo kos bodočnosti, ki prihaja z novimi zahtevami — z novimi potrebami. Politično življenje je bilo v povojni dobi kaotično in vse preveč povezano z življenjem pred ujedinitjem. Imelo je metode svojih strankarskih tvorb, ki so že zaradi svojih nezdravih korenin bile v naprej obsojene na pogin.

Morda še do danes nismo popolnoma preboleli vseh težav. Nastopiti pa mora doba popolnega iztreznjenja; naši smotri morajo biti v nasprotju s preteklostjo stvarni! Važna jim mora biti močna država, dobra in čista njena uprava, enakopravnost vseh državljanov ter svoboden kulturni in gospodarski razvoj v vseh njenih delih. **Najvažnejše jamstvo za bodočnost pa vidimo v svobodi slovenske, hrvaške in srbske bitnosti v ujedinitni državi.**

Obračun s preteklostjo je **naša prva naloga**, naloga zato, ker preteklost še ni popolnoma izzvenela. Nasprotni smo vsakemu meglenu integralnemu jugoslovenstvu, ker se upira našim uvodnim načelom in ker le prelahko zavaja k zlorabi. Nasprotni smo pa tudi vsem duhovnim težnjam, ki bi utegnile odvrčati slovensko, hrvaško ali srbsko dušo od složnega življenja in **evolucijskega harmoničnega spajanja v skupni močni državi.**

Ob štirinajstem spominu na ujedinitje so naše oči uprte na simbol našega osvobođenja, našo mlado univerzo. Vsa nebojlena je, vendar je naša, zato smo se je oklenili z vsem žarom svoje mladosti. V njej vidimo središče, v njej ognjišče svojega narodnega življenja; zato nam je od dragih svetinj najdražja! Tolažijo nas: Osvobodjenje vam je dalo univerzo. Mi pa pojmuemo osvobodjenje v samem rojstvu naše univerze. **Naša univerza je naše osvobodjenje.**

Za univerzo se ne bojimo, zakaj zanjo imamo garancijo v visokem njenem pokroviteljstvu, v najvišjem čuvarju naše svobode. Bojimo se nerazumevanja zanjo med nami samimi, zakaj pri nadaljnji njeni izgraditvi — **drugi naši veliki nalogi** — **rabimo močne opore v narodu samem**, da bomo enotni iskali razumevanja na najvišjem mestu, v katero zaupamo.

Pomen našega ujedinjenja za akademsko mladino

Univ. prof. dr. Milan Vidmar.

Štirinajstič praznujemo obletnico ujedinjenja. Za akademsko mladino ima ta narodni praznik prav poseben pomen. Saj je ujedinjenje začelo novo dobo, otvorilo je novemu življenju na jugoslovanskem jugu vrata na široko. Novo življenje pa je življenje mladine.

Zdi se mi, da akademska mladina ni preveč zadovoljna z vsem tem, kar nam je v prvih letih prineslo življenje v narodni državi. Videla je, da je nebroj preživelih idej, nebroj preživelih interesov prišlo v mlado državo, ki je pred vsem država mladih. Ves čas ni mogla razumeti nesrečnih strankarskih bojev, ki so se odigravali po starih receptih in ki so le preveč spominjali na stare nesrečne čase.

Akademska mladina, ki čuti, da bo morala v bližnji bodočnosti prevzeti duhovno vodstvo v Jugoslaviji, hoče imeti zdravo, čisto in smotreno državno življenje. Spoznala je, da se za strankarskimi gesli pogosto skrivajo nešimpatični interesi. Spoznala je, da so ji stare metode na potu, da jo ovirajo, da jo brez prave pravice pritiskajo k tlom. Postala je nemirna, burna, izgubila je prevečkrat že svojo orijentacijo, tavalala je sem ter tja in nasedala temnim vplivom. Nihče ne more zameriti akademski mladini, da ni še našla prave poti. Mladini je treba pokazati pot, voditi jo je treba, ustvariti ji prehod. Prehod iz nesrečne preteklosti v srečno bodočnost.

Morda se ne motim, če trdim, da je akademska mladina temeljito izgubila vero v starejšo generacijo. Tako temeljito, da po večini sploh odklanja vse, kar ji starejša generacija prinaša in priporoča. Seveda gre po tem potu predaleč. Mnogo predaleč. Ne bo odveč, če v teh vrsticah z vsem povdankom opozarjam na nevarnost take orijentacije.

Pred vsem tudi starejša generacija nikakor ni zadovoljna s prvim desetletjem, ki ga je preživela v svoji državi. Danes je tudi starejša generacija sita strankarskih bojev, sita organiziranih notranjih sporov, sita metod, ki državo slabe. Tudi ogromna večina starejših generacije hoče imeti novo smer, novo državno življenje. Starejša generacija je le zaradi tega soodgovorna za nesrečno delo za starelih politikov, ker ni pravočasno sama posegla z vsemi potrebnimi močmi v to delo.

Mislim, da je težka gospodarska kriza iztreznila tudi najzaslepljenejšega strankarja iz starejših dobe. Vsakdanje življenje je danes tako težko, da zavzema vsako samostojno glavo. Gmotne skrbi leže na vseh slojih, na vseh delih države. Predvsem je treba živeti, potem šele lahko filozofiramo.

Akademska mladina ne sme misliti, da starejša generacija nima potrebnega pregleda ter da starejša generacija nima dobre volje. Najbrže bi se prav kmalu pokazalo, da si želi ogromna večina starejših generacije vse to, kar si želi mladina. Zahteva po čistosti uprave, po enakopravnosti vseh državljanov,

po složnem sožitju Srbov, Hrvatov in Slovencev v eni močni državi, po neoviranem razvoju narodne duše v vseh delih države, je zahteva starejših generacij prav tako, kakor je zahteva mladine. Med starejšo generacijo in mladino leži samo ena zapreka: prepotrebni ozki stiki ni.

Kdo je tega kriv? Pogosto sem slišal očitke, da se profesorji na univerzi premalo brigajo za svojo mladino. Da samo predavajo in vrše izpite. Da ne mislijo na to, kako važna so za akademsko mladino tudi splošna življenjska vprašanja. Da ne vodijo akademske mladine v javnem življenju.

Taki očitki se mi zde krivični. Vsaj deloma. Slični očitki bi lahko padli tudi na akademsko mladino. Zakaj ne išče prepotrebni stikov s starejšimi akademiki? Zakaj si ne poišče voditeljev, ki življenje poznajo, ki bi jo varovali nepremišljenih in nepotrebnih dejanj?

Po izkušnjah, ki jih imam sam, moramo z vso odločnostjo podčrtati, da ima naša akademska mladina zdravo jedro. Ne bom trdil, da je vse v redu, vse zdravo, vse čisto v njeni sredi. Popolna ni nobena stvar na svetu, popolna tudi akademska mladina ni. Prav gotovo pa je dobra.

Kdor pavšalno obsoja akademsko mladino in njeno početje, dela krivico in dela jo zato, ker mladine ne pozna. Mogoče je poskusil vplivati na njo z metodami in sredstvi zastarele strankarske politike, pa je zadel na velike težave. Svoje napake ni hotel priznati, zato je pač naprtaval odgovornost mladini.

Po mojem mnenju je popolnoma nedopustno tlačiti akademsko mladino v okvirje in organizacije, kakor to radi delajo poklicni politiki. Človeku, ki se pripravlja na delo z glavo, ne morete vsiljevati programa, sestavljenega iz par besed in zahtevati popolno pokorščino za tak program. Mlada glava mora zgodaj misliti sama. Akademska mladina si sama ustvarja svoje nazore in svoje programe. Akademska mladina uniformirati je težko. Več nego to, škodljivo bi bilo.

Akademik mora gledati svet s svojimi očmi. Svetovnih nazorov je toliko, kolikor je samostojno mislečih glav. Vsi ti nazori so enakopravni, vsi dopustni, vsi potrebni. Vsakdo izmed nas vidi svet le v svoji projekciji. Vse projekcije šele dajo sestavljene popolnejšo sliko. Mlad inteligent vidi jasno, da nikakor ne sme in ne more sovražiti in preganjati tovariša, ki gleda drugače v svet, kakor on sam. Če je na pravi poti, se bo prijateljsko razgovarjal z njim, zanimali ga bodo njegovi nazori in skušal bo združiti jih po možnosti s svojimi. Na ta način si bo pridobil pregled. V teku let bo njegova izpopolnjena slika dozorevala.

V prijateljskem skupnem reševanju splošnih problemov bo mladina, če je poklicni politiki ne bodo prezgodaj pokvarili, našla, da imajo vse akademske glave nekaj načelnih nazorov skupnih. To bo koristno za vse, koristno tudi za državo. Če si vsa akademska mladina želi močne države, dobro urejene uprave, svobodno razvijajoče se slovenske, hrvatske in srbske kulture, bo brez škode za splošnost lahko gledala na te ali one manj važne stvari skozi različna očala.

Akademska mladina ne mara v svoji sredi glav, ki so jim svetovni nazori predpisani in vsiljeni. Zelo je občutljiva za vsako nepoštenost v mislih. Zato gleda s sovraštvom na vse one, ki kvarijo mlade glave. V tem dejstvu

moramo iskati korenino za nesrečno nezaupanje proti starejši generaciji.

Zdi se mi, da bo to nezaupanje izginilo, čim bo mladina našla potrebne stike z onimi člani starejših generacij, ki jim zares zaupa. Od njih se bo nesporno prav lahko naučila takih stvari, ki jih more sicer pridobiti le z življenjem, z razočaranji, z izkušnjami. Njena napaka je, da je v preteklosti rajša poslušala neodgovorne svetovalce. Neštetokrat je na ta način nasedla. Ker ni imela zaupanja do starejših, je v mladostni neizkušenosti odprla svoje srce mlajšim, čeprav nevrednim rojakom.

Današnji narodni praznik, praznik ujedinjenja, nas živo spominja na to, da ujedinjenje nikakor ni popolno. Spominja nas akademike na globoko vrzel, ki loči starejšo od mlajših. Sviri nas pred škodo, ki bo postala velika, če nesrečna vrzel ostane. Starejša generacija, ki je državo ustanovila in mlajša, ki jo bo podedovala, se morata šele ujediti.

Upam, da se ne motim, če ugotavljam, da je zadnji čas prinesel nekaj razveseljivih znakov takega koristnega akademskega ujedinjenja. Preveč smo trpeli vsi, preveč je že trpela akademska mladina, da bi vsi mogli prezreti nevarnost, ki nam je pretela. Akademik mora ostati akademiku tovariš, četudi je star, četudi je prišel na visoka mesta. Pa saj bo rad šel med mladino, če bo videl, da ji je potreben, da ji more biti koristen. Najlepša leta v življenju vsakega akademika so ona leta, ki jih je preživel na univerzi. Če so bila polna pomanjkanja in življenjskih težav — nič zato. Lepo je bilo in spomin na ta leta ostane vedno živ.

Komur v starejših letih spomini na akademsko življenje niso najdražji, kdor neha biti tovariš akademiku, tudi mlademu, tudi najmlajšemu, ni nikdar bil pravi akademik. Kdor si daje predpisovati življenjske nazore, ni nikdar mislil s svojo glavo. Le tiste glave pa, ki samostojno uvidevajo, da nam je država najdražje, kar imamo, da moramo očuvati svoje duhovno življenje z vsemi svojimi močmi, da smo le tedaj dobri Jugoslavlani, če smo dobri Slovenci, Hrvati ali Srbi, le tiste glave so dragocene za našo težko priborjeno državo, za bodočnost, ki nam jo je odprlo pred 15 leti ujedinjenje.

V obrambo naše univerze

Koncem preteklega semestra so zvedeli slušatelji ljubljanske univerze, da je na občnem zboru Jugoslovanskega profesorskega društva, sekcije Ljubljana, dne 27. maja t. l. gospod profesor Vinko Marinko v svojem referatu napadal ljubljansko univerzo in slušatelje.

Radi tega so poslala akademska društva Jugosl. prof. društvu sledeče pismo:

Z ogorčenjem smo doznali, da je gospod prof. V. Marinko na občnem zboru prof. društva dne 27. maja t. l., vpricho zastopnika prosvetne oblasti in drugih zborovalcev napadel našo univerzo, ne da bi predsedstvo poseglo vmes.

Zato smo prisiljeni, da se sami branimo. Prosimo torej jugoslovansko profesorsko društvo, da nam izroči tozadevne odstavke iz predavanja gospoda profesorja V. Marinka. Zaradi važnosti zadeve prosimo pismenega odgovora v roku 8. dni!!

Akademski pevski zbor

sodeluje letos prvič na novinarskem koncertu.

Čim več bo naročnikov, čim več bo sodelavcev — tem boljši, večji in lepši bo Vaš list — „Akademski glas“!

Nato je odgovorilo Jugosl. profesorsko društvo takole:

Na Vaš dopis od 27. jun. 1933 nam je čast sporočiti, da je bila zadeva na seji dne 2. septembra 1933. vsestransko v pretresu. Odbor je sklenil, da se Vam ne more dati na razpolago, ker ni običaj, da daje društvo nečlanom vpogled v društvene spise.

Z ozirom na to pismo so podpisana akademska društva poslala gospodu prof. V. Marinku naslednje pismo:

Koncem semestra lanskega šolskega leta smo izvedeli, da ste v Vašem predavanju na občnem zboru Jugosl. prof. društva, sekcija Ljubljana, dne 27. maja t. l. napadali ljubljansko univerzo in slušatelje. — Radi tega so poslala akademska društva prof. društvu pismo, v katerem so zahtevala, da nam da iz Vašega predavanja tozadevne odstavke na razpolago. Jugosl. prof. društvo je to odklonilo. — Pozivamo Vas torej, da nam kot mož časti stavite omenjeni del Vašega govora na razpolago. Pričakuje odgovora tekom 10 dni, beležimo...

Gospod prof. V. Marinko je sledeče odgovoril:

Na Vaš cenjeni dopis izvolite prejeti sledeči odgovor:

Za pravo vsebino mojega predavanja v Jugosl. prof. društvu boste zvedeli, kadar bo predavanje objavljeno. Ne morete zahtevati od mene, da Vam pošiljam izpiske iz njega oziroma, da se z Vami spuščam v debato o stvari, ki se je obravnavala v naši stanovski organizaciji. Pripomnim samo to: Mojemu predavanju podtikajo nekateri namene, ki jih ni imelo. Te nelojalnosti pa ne očitam akad. društvom ampak tistim, ki so ta društva s prozornim namenom napačno informirali.

To damo slovenski javnosti na znanje, da si napravi sodbo!

Akademsko društvo jugosl. tehnikov (Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete).

Društvo slušateljev filozofske fakultete

Društvo slušateljev juridične fakultete.

Društvo slušateljev teološke fakultete.

Društvo medicincev.

Akademska zveza.

J. k. a. d. »Danica«.

J. k. a. d. »Zarja«.

Kršč. soc. klub »Borba«.

J. a. d. »Savica«.

Cirilsko društvo ljublj. bogoslovcev.

J. a. d. »Triglav«.

A. a. k. »Njiva«.

Univerza v novem času

Po teh ugotovitvah se vprašamo, čemu vse neskončno iskanje, ko je človek prepričan, da ne bo ustvaril kosmosa znanosti, resnične podobe sveta in univerzuma. Res, da je dano človekovi naravi hotenje, spoznati svet. Zato začnemo Aristotel »Metafiziko« s pomembnim stavkom: Vsi ljudje po naravi hrepene po spoznanju. Toda človek se mora podrediti univerzumu in mora biti notranje prepričan, da mu pravo spoznanje koristi več kot posamezne ugotovitve. To težnjo je povojna mladina čutila tako močno, da je mislila na preureditev univerze ali vsaj na uvedbo posebne fakultete, ki naj nudi pouk pred specialnim študijem. Tak pomen je imela stara umetnostna fakulteta, ki jo je obiskoval vsak dijak na višjih fakultetah. Imela je nalogo nekako vzgajati mišljenje. Taka fakulteta naj bi po znanstvenem pouku ustvarila nov nazor, da bi prešinjla vso univerzo. Toda katera panoga znanosti bi danes mogla ta ideal realizirati?

Srednjeveški svetovni nazor je veljal kot vera. Idealizem ni bil samo filozofski sistem, ampak svetovni nazor, ki je bil last vseh znanosti. Vendar nam to zgodovinsko dejstvo vzbuja pomisleke. Svetovnega nazora ne moremo ukazovati, tudi z znanostjo si ga ne moremo ustvariti. Če morda znanost vodi k nazoru, potem je to bolj posebna metoda, znanstvena izhodiščna točka. Če je znanstveni ideal n. pr. pozitivističen, bo tudi iz tega vznikl svetovni nazor pozitivizem. Etos znanosti in resnice more pomagati pri oblikovanju in vzgoji dijakovi, omogoči mu odločitev in svetovni nazor. Znanost hoče dati ta etos vsem dijakom, a nesreča je baš v tem, da ga le malo dijakov hoče, kajti večina smatra študij samo kot sredstvo za dosego svojega poklica. Danes je ves pouk tak, kot da hoče vse dijake napraviti profesorje. Po doktorskem izpitu postane človek dober učitelj, drugega nič.

V srednjem veku se je univerza samo dopolnjevala in samoohranjevala, bila je korporativna zastopnica znanosti brez ozira na praktični poklic. Danes se je zelo izpremenila. Univerza je sicer še svobodna korporacija, toda odvisna od državnih oblasti in financ. Poleg znanstvenega raziskavanja mora še v prvi vrsti producirati državne uradnike. Včasih je bila univerza država zase. Takrat je bilo to seveda lažje, ker se je univerza vzdrževala sama in ni bila torej na nikogar navezana. V novejšem času je država posegla v organizacijo univerze, ustanavljala nove stolice in nove discipline. Seveda je morala potem univerzo denarno podpirati, ta pa je morala dajati državi dobrih uradnikov. Državni izpiti imajo danes prednost pred strokovnimi. Doktorski naslovi so

že čisto običajen družaben naslov in le še preprostemu in nevednemu vzbujajo spoštovanje. Doktorski naslov danes nikakor ne označuje človeka kot znanstvenika, niti ne, če si je pridobil doktorske diplome na več fakultetah. Znanstveno delo je glavno, ne naslov.

Univerza mora biti po zgledu srednjega veka notranje svobodna, samoupravna korporacija. Njen ideal in naloga mora biti, da meri vse po resnični vrednosti in dijak se ne sme podvreči nobeni drugi sili kot temu glavnemu pogoju za resničen znanstven napredek. Svoboda mora biti tem večja, čim bolj je znanost odvisna samo od nekaterih učiteljev. V pedantsko organizirani univerzi se velik, pomemben učitelj ne more razviti. Genij je med profesorji prav tako redek kot drugje v življenju. Slabost univerze kaže, če ne dnelujejo znanstveniki na univerzi, ampak izven nje.

Če govorimo o svobodi univerze, mislimo seveda predvsem na svobodo znanosti, pouka. Svoboda je zavladala v 19. stoletju, ko je vladalo splošno prepričanje, da je edino v svobodi možen resničen napredek. Filozof Kristian Wolf je glasno zahteval »integram libertatem philosophandi«. Svoboda je bila ideal prosvetljenstva. Sicer so znani slučajji, da je država posegla v svobodo univerze (ko sta n. pr. Friderik Viljem II. in minister Wöllner nastopila proti Kantu, ko je isti minister »revidiral«, oz. uničil teološko fakulteto v Halle-u, ko je Schlegel hotel odpovedati bounsko profesuro, češ, da kot učitelj ne more svobodno delati), toda to so le slučajji; v ostalem so smatrali neomejeno svobodo univerze za čisto naravno stvar in zločinec bi bil, kdor bi o njej dvomil. Svetovni nazor pa so sedaj začeli smatrati za defekt, ki se ne sme vladati na univerzi. Toda žal so razne predpostavke, ki jih ima učenjak iz svetovnega nazora, upravičene, kajti s svetovnim nazorom so že dane neke vezi, ki vežejo znanost, ki radi raznih struktur nimajo enakih metod. Vsakemu je jasno, da n. pr. teologija izhaja iz drugih temeljev kot naravoslovje in da pri njej ne moremo uporabljati naravoslovne (eksperimentalne) metode.

Naravno je tudi, da znanost ni brez predpostavk, ki jih dobi v ljudskem in državnem življenju. Teh ne smemo zatajiti. Svoje moči črpam oiz zemlje in iz naroda in tako oblikuje naše delo in nedelo vse, kar deluje v nas iz krvi in zemlje. Tem silam se ne more nihče odtegniti. Drugo vprašanje je, če to notranje nezavedno oblikovanje lahko dvignemo do zavesti. Po svojem bistvu pa stremlji znanost preko vezi, ki jih ima z ljudstvom. Doseči hoče objektivno pomembnost

Iz akademskega življenja po svetu...

UNIVERZA V ZÜRICHU

Švica, ta pravljica dežela blagostanja, zavednosti in svobode, ima več visokih šol, med katerimi je gotovo najznamenitejša univerza v Zürichu, ki je lansko leto praznovala 100 letnico obstoja. Razumljivo je, da ima polno tradicijo, ki si jih mi sploh misliti ne moremo in v katere se vživeti ne bi mogli. Tudi organizacija študija in vse akademsko življenje je bistveno drugačno kot pri nas, tako, da je prav, da malo poročamo o tem.

Zürška univerza ima 4 fakultete, juridično, filozofsko, medicinsko in teološko — poleg tega pa še posebno tehnično visoko šolo »Politehniko«, ki je inkorporirana univerzi. Slušateljev ima preko 8000 vseh narodnosti sveta. Jugoslovani visokošolcev je v Zürichu 12, med temi 3 Slovenci.

Študij je razdeljen v semestre vendar vpiše vsak slušatelj le tisto, kar ga posebno zanima; v tem oziru je dana zelo velika prostost.

Na juridični fakulteti poznajo le en izpit po 6. oziroma po 8. semestru, to je disertacijo, katero je treba ustmeno braniti. Kdor z uspehom napravi disertacijo, »ta edini izpit«, si pridobi doktorski naslov.

Šolnine, ki so sorazmerno mnogo večje kot pri nas, se plačujejo po številu vpisanih ur ozir. predmetov. Večji del šolnine se namreč razdeli med univ. profesorje, predavatelje, malenkost gre za različne takse, zdravniški fond, zavarovanje, akad. ustanove itd., nič pa v državno blagajno.

Na univerzi in Politehniku je preko 60 ak. društev, kulturnih, strokovnih, sportnih, verskih in celo sabljaško društvo itd. (Ker je sabljanje v Švici prepovedano, zato se gredo navdušeni sabljači boriti čez mejo, predvsem v Nemčijo, in hodijo nazaj s porezanimi obrazi.)

Jasno je, da ima to akademsko društveno življenje posebno tradicionalno privlačnost, ki spominja na pravo nemško buršovstvo.

Vsak akademik nosi akademsko čepico in poseben trak (različen po fakultetah, starosti itd.) pod suknjičem. Le v športni obleki ne sme nositi čepice in traku, ta znaka akademskega dostojanstva. Ti predpisi so zelo stari, vendar se jih še sedaj zelo strogo drže. Pri vsakem važnejšem društvenem dejanju more biti navzoč predsednik društva v posebni uniformi in dva »fuksa« prisodnika, z velikimi lisičjimi repi na glavi; eden nosi društveno zastavo, drugi pa ostale važne insignije društva.

Na univerzi imajo tudi akademske korporacije, kjer so včlanjeni akademiki in profesorji, tako da je med njimi vedno tesna in živa povezanost.

Univerzi je priključenih več akademskih domov, eden tudi za akademkinje, kjer dobe manj premožni akademiki ceneno stanovanje in hrano. Političnih »socialnih« ustanov ne poznajo!

Zgradba zürške univerze je moderna in

in splošnost in čim večjo občeveljavnost doseže (kar ima dragocene vrednote za vse narode), tem bolj služi lastnemu narodu. Tudi n. pr. politična fakulteta bi morala, če le znanstveno dela, stremeti za občeveljavnostjo. Kajti naloga univerze ni politično delovati. Gotovo pa bi bilo sramotno, če bi znanost izvzela narodove vrednote, ki se nahajajo v njegovi zgodovini, literaturi, umetnosti, običajih itd., kajti znanost ostane kljub vsem tem vezem resnična znanost.

(Konec prih.)

veličastna. Leži sredi velikega parka. Vse življenje na njej teče dostojanstveno, mirno, toda precej trdo, tako da nevedni tujec Švicarju zameri, če je z njim nekako bolj hladen in previden. Vsa Švica je prepletena s starimi odličnimi švicarskimi rodbinami, ki zelo drže skupaj in le redko dopuste, da bi se med nje vrnil tujec. Kogar pa izmed akademikov sprejmejo medse, ta ima položaj precej zasiguran.

V Švici govore tri, oziroma štiri jezike, poleg nemškega, francoskega in italijanskega še retoromanski (star jezik, mešanica med italijanskim in francoskim). Vse službeno poslovanje se vrši v vseh teh jezikih, kljub vsej tej klasični pestrosti ne pride nikdar do kakih nesoglasij in nasprotovanj. Vsak ima svoj jezik, svojo kulturno pripadnost, vsak svojo religijo, vsak svoje posebnosti in vendar se čuti vsak Nemec, Francoz in Italijan predvsem Švicarja in nikomur ne pride na misel, da bi favoriziral ali zapostavljal pripadnike druge narodnosti. Vsi so enaki med seboj, vsi Švicarji, ki so vedno in povsod složni. To se odraža v akademskem življenju, v katerem nikdar ne pride do kakih razprtij, kjer bi bili v ozadju različen jezik, kulturna in rasna pripadnost. Srečna dežela...

UNIVERZA V GRADCU.

Graz je univerzitetno mesto, kamor se večinoma zatekajo naši medicinci, da dokončajo svoje študije. Graška univerza je po obsegu in številu slušateljev podobna naši. Letos se je vpisalo 2556 slušateljev, med temi 1687 Nemcev, ostali pa so drugih narodnosti. Slovencev študira v Gradcu 35, vpisanih pa je zaradi šolnin, taks za inozemce itd. le 25.

Politično, kulturno in sploh društveno življenje je na graški univerzi zelo pestro, saj so nam še v spominu bombe in pretepi, ki so se pred kratkim vršili. Akademskih društev je na graški univerzi 72. Izmed teh je 22 nacionalnih, 9 katoliških, 2 ženski društvi, 3 društva Nemcev-inozemcev (med temi tudi »Verband Deutscher Hochschüller Marburgs«), 9 strokovnih, 6 z etično-religioznimi cilji, 8 sportnih in 10 inozemskih. Od zadnjih so štiri slovanska: Jugoslovansko akademsko društvo »Triglav«, ukrajinski društvi »Ukraina« in »Sič« ter »Akademsko inozemsko društvo«.

Izmed fakultet na graški univerzi je najmočnejša medicinska, ki ima 1014 slušateljev. Zanimivo je, da je od teh le 409 Nemcev, vsi ostali pa so drugih narodnosti.

Promocija našega docenta. V soboto, 25. novembra je promoviral na graški univerzi za doktorja medicine privatni docent ljubljanske univerze dr. ing. et dr. phil. Ladislav Klinc. — V sredo, 29. t. m. pa je promoviral za doktorja medicine Mariborčan Anton Glušič, član jug. akad. društva »Triglav« in »Slovenske čitalnice« v Gradcu. Iskreno čestitamo!

Notice

Občni zbor juristov se je preteklo soboto vendarle v redu zaključil. Poskrbljeno je bilo dobro za miren potek; bežen pogled okrog sebe pri vstopu je bil za vsakega udeleženca dovolj mrzel tuš, da se mu je ohladila morebiti prevroča kri. Na dnevnem redu so bile volitve in slučajnosti. Po dolgih in mestoma vročih debatah, ki pa se jim je vendarle poznal mrzel tuš, je končno prodril predlog, da se vrše za predsedniško mesto ožje volitve med tov. Zalarjem in Ložarjem, ki sta prejš-

njo soboto dobila največ glasov. Zmagal je Zalar s 94 glasovi, dočim je Ložar dobil 87 glasov. Glasovanja se je vzdržalo 58 članov. Za ostali odbor sta bili vloženi dve listi, od katerih se je ena vezala na tov. Zalarja, druga pa na tovariša Ložarja. Zmagala je v približno istem razmerju lista, ki se je vezala na tov. Zalarja. — — — — — Udeleženci občnega zbora so se nato mirno razšli, večina izmed njih vesela, da je že enkrat konec štirinajst dnevnih razburljivih homatij zaradi občnega zbora.

Gagel Josip

Ljubljana, pod Semeniščem

priporoča

svojo specialno trgovino **trikotaže, nogavic, kravat** itd.

Postrežba točna in solidna.

Cene konkurenčne. Blago prvostno.

Smučanje je lep šport, toda...

Oster zrak in hladen veter vztrajajo kožo lica in rok. Utrujenost telesa se prenaša na kožo, ki je najbolj izpostavljena. Ona se nagiba in zgrbanči. Za okrepitev telesa vzamete s seboj proviant. Toda treba je misliti tudi na kožo. Tudi ona potrebuje hrano. »URAN« krema za lice in roke obnavlja kožo škodljivega vpliva mraza, vetra in vlage. Koža postane mehka mladostno sveža in odporna. »URAN« krema mastna ali polmastna — naj bo del Vaše smučarske opreme. Kierkoli jo boste zahtevali povsod jo dobite.

Velika skatlica Din 12 — mala skatlica Din 5 —

Parfumerija »URAN« Ljubljana

Tvrdka

Iv. Bonač

Ljubljana

Šelenburgova ulica

Vse za gg. akademike: tehnične, risalne in šolske potrebščine.

Gg. akademiki dobe popust!

Vse gg. akademike

in čitatelje »Akademskega glasa« vabimo v najmodernejšo in najudobnejšo **stlaščičarno in kavarno**

„Petriček“

na Aleksandrovi cesti

Dnevno do 11. ure dopolne zajterk — kavo z mlečnim pecivom po 4.— Din